

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 14 maart 2019

**Agendapunt** : 5.c

**Vertrouwelijk** : Nee

**Onderwerp** Gezamenlijke aanbesteding van een procesapplicatie (VTH-systeem)

#### **Kennisnemen van**

Het voornemen van de ODZOB om samen met de aangesloten gemeenten een gezamenlijk aanbesteding voor de vervanging van een procesapplicatie (VTH systeem) in de markt te zetten.

Daarvoor is het DB op 21 februari 2019 akkoord gegaan met:

1. de voorgestelde processtappen die uiteindelijk gaan leiden tot een daadwerkelijke gezamenlijke aanbesteding van een nieuwe procesapplicatie (VTH systeem).
2. het voorstel om vanuit het bestuur een bestuurlijke stuurgroep te vormen en portefeuillehouder Pieter van der Stek te vragen als bestuurlijke trekker voor deze gezamenlijke aanbesteding van een nieuwe procesapplicatie.

#### **Aanleiding**

In het voorjaar van 2018 heeft de accountant van ODZOB geconstateerd dat we met ons VTH-systeem Squit XO de aanbestedingsgrens van €221.000,00 hebben overschreden. Dat betekent dat we in 2018 opnieuw zouden moeten aanbesteden.

Omdat het de verwachting is dat een aantal bij ODZOB aangesloten gemeenten zich in een vergelijkbare situatie bevinden, heeft het DB van de ODZOB ingestemd met het voorstel om te onderzoeken of een gezamenlijke aanbesteding van ODZOB en de 21 gemeenten tot de mogelijkheden behoort. Hiervoor is een aantal redenen aan te geven:

- veel meer gemeenten moeten waarschijnlijk dit jaar hun VTH-systeem aanbesteden om rechtmatig te zijn. Immers: we zijn vrijwel allemaal in 2013 met een nieuw VTH systeem begonnen.
- een gezamenlijke inspanning bespaart veel tijd. Daarnaast zorgt het voor een kwalitatief betere en homogenere uitvraag.
- een gezamenlijk uitvraag zorgt voor eenvoudigere en betere informatie-uitwisseling in de toekomst.

De gemeente Veldhoven heeft zich bereid verklaard om voor de inventarisatie de projectleider (Huub Verhagen) te leveren. De projectleider heeft eind 2018 alle betrokkenen (gemeenten en overige ketenpartners) bezocht en heeft bij de inhoudsdeskundigen geïnventariseerd welke partners zo'n gezamenlijke aanbesteding willen verkennen. Op de gemeente Eindhoven na (het probleem met hun huidige applicatie was dermate groot dat ze niet konden wachten op een gezamenlijk traject) heeft iedereen aangegeven de bereidheid te hebben tot verkennen van een gezamenlijke aanbesteding.

Daarnaast heeft de kring van gemeentesecretarissen in Zuidoost-Brabant besloten meer in te willen zetten op samenwerking tussen de gemeenten en met de verbonden partijen in de regio op het thema Omgevingswet, meer in het bijzonder op digitalisering en informatie-uitwisseling. De gezamenlijke aanbesteding past binnen dat streven.

### **Kernboodschap**

Het is slim om juist op dit moment een gezamenlijke procesapplicatie (VTH-systeem) aan te besteden. Voor de onderbouwing spelen 2 zaken een rol: rechtmatigheid en doelmatigheid.

#### **Rechtmatigheid:**

1.1 BIZOB heeft aangegeven dat alle gemeenten hun procesapplicatie aan zouden moeten besteden, is het niet omdat de accountant dat heeft geconstateerd, dan toch omdat de huidige procesapplicaties niet zijn ingericht op de komst van de nieuwe Omgevingswet en er overgeschakeld moet worden naar een nieuw product.

1.2 ODZOB moet zijn VTH-functionaliteit opnieuw aanbesteden. Voor ODZOB móet er dus een aanbestedingsprocedure worden gestart.

#### **Doelmatigheid:**

1.3 Met een gezamenlijk VTH processysteem kunnen we met elkaar een volledig en integraal beeld krijgen van inrichtingen en locaties en objecten. Het bevoegd gezag beschikt zonder dergelijk gezamenlijk systeem niet “real time” over de gegevens waar ODZOB en andere deelnemende partners over beschikken en vice versa. Dit belemmert het efficiënt uitvoeren van de werkzaamheden op basis van alle beschikbare informatie en maakt het nu ook nagenoeg onmogelijk milieu- informatie goed te delen met de ketenpartners. De oplossing hiervoor is gelegen in het gebruik maken van één gemeenschappelijke informatievoorziening (VTH processysteem) voor de ondersteuning van de VTH-taken van de ODZOB én de bevoegde gezagen waarvoor de ODZOB taken uitvoert. Daarmee komt alle informatie over de fysieke leefomgeving in één datawarehouse terecht, met evenzoveel ‘regisseurs’ als er organisaties zijn die VTH-taken uitvoeren. Iedereen wordt verantwoordelijk voor zijn onderdeel.

1.4 Het gezamenlijk VTH processysteem heeft een mogelijkheid tot een uitwisselingsplatform waardoor archivering van documenten eenvoudiger wordt.

1.5 De Omgevingswet dient zich aan: weliswaar ‘pas’ in 2021, maar de ervaring leert dat het aanbesteden en implementeren van een nieuw systeem al snel 2-3 jaar doorlooptijd kost. De ervaring - met het van kracht worden van de Wabo in 2010 - leert bovendien dat bij dergelijke ingrijpende wetwijzigingen veel overheden zich opnieuw gaan oriënteren op de markt: wat is het beste systeem dat de nieuwe Omgevingswet gaat ondersteunen? Bij de invoering van de Wabo leidde dit tot grote aantallen aanbestedingen. Met slechts 4-5 aanbieders van systemen in de Nederlandse markt zorgde dit voor ‘filevorming’: in de eerste plaats bij de aanbestedingsprocedures, maar in veel grotere mate bij de implementatie van de systemen. Het is dus zaak op tijd te beginnen om niet weer, zoals omstreeks 2010, met vele andere overheden in de file te belanden. Dit is ook het signaal wat VNG nu al verkondigt.

1.6 Als grote afnemer (gemeenten, VRBZO en ODZOB) heb je meer invloed op de planning dan je als individuele gemeente zou hebben.

1.7 Door de beste deskundigen van de deelnemers te betrekken bij het voorbereiden en uitvoeren, wordt gegarandeerd een hogere kwaliteit bereikt dan wanneer elke deelnemer afzonderlijk de procedure vormgeeft en uitvoert.

1.10 Het gemeenschappelijk in de markt zetten van de opdracht zorgt voor een opdrachtwaarde die vanzelfsprekend vele malen groter is dan wanneer deelnemers individueel zullen aanbesteden. Marktpartijen zullen, zowel kwalitatief als financieel, extra hun best doen om deze opdracht te winnen. Dit is uiteraard in het voordeel van elke deelnemer.

1.10 Gemeenten blijven zelf regiehouder bij deze aanbesteding aangezien zij zelf bepalen welke percelen zij van het VTH processysteem gaan afnemen en wanneer zij willen starten.

De ODZOB gaat tevens het zaakstelsel meenemen in het aanbesteding. Dit onderdeel zal specifiek gelden voor de ODZOB en niet voor de gemeenten en zal derhalve ook niet meedoen in de scoring. De gemeenten kunnen hun huidige zaakstelsel behouden. In de aanbesteding zal ervoor moeten worden gezorgd dat er adequate uitwisseling mogelijk is met alle bestaande zaaksystemen.

### **Toelichting**

Op 22 januari 2019 heeft een bijeenkomst met I- en VTH- managers van de aangesloten gemeenten plaatsgevonden waarin aanleiding, rechtmatigheid, doelmatigheid en het vervolg van het proces zijn gepresenteerd. Diverse gemeenten (I- en VTH-managers) hebben tijdens de bijeenkomst aangegeven deel te willen nemen aan de eerste fase (tot de zomervakantie). De overige aanwezigen hebben aangegeven positief ten opzichte van het te doorlopen traject te staan. Hiermee hebben we draagvlak om te starten.

In het tijdspad tussen januari 2019 en 1 januari 2021 worden de volgende fases onderscheiden:

1. Organisatie samenwerking.
  - Maart 2019: start met werkgroepen die bemenst gaan worden door vertegenwoordigers van alle betrokken partners. Vooralsnog gaan we uit van 3 werkgroepen: Scope, Architectuur en Functioneel.
  - 14 maart: AB ODZOB informeren.
  - 4 april: Inkoopstrategie laten vaststellen in DB.
2. Oplevering producten Architectuur en Programma van eisen.
  - Juli 2019: opleveren van de producten van de werkgroepen (producten zullen ook met niet aan de werkgroep deelnemende gemeenten worden teruggekoppeld, hierbij is de inspraak van alle gemeenten geborgd).
3. Aug 2019: managers bijeenkomst waarin de uitkomsten van de werkgroepen worden gepresenteerd. Definitief besluit.
  - 5 en 26 September: DB en AB vragen akkoord te gaan met collegevoorstel om besluitvorming over participeren in de aanbesteding.
  - Oktober-november 2019: besluitvorming over participeren in de aanbesteding door alle colleges en bevoegde gezagen.
4. Aanbesteding en gunning.
  - December 2019: in de markt zetten van de aanbesteding.
  - Voorjaar 2020: gunning van de leverancier.
  - Voorjaar 2020 tot juli 2020: proof of conceptfase (wordt er daadwerkelijk geleverd wat er is aangeboden?).
5. Implementatie nieuw VTH-systeem.
  - Najaar 2020 tot januari 2021: inrichten en migratie van de nieuwe procesapplicatie.

We willen benadrukken dat gemeenten pas in fase 3 (Definitief Besluit) definitief moeten bepalen of ze wel of niet meedoen met de aanbesteding.

Het meedoen met de aanbesteding betekent niet dat we allemaal tegelijkertijd moeten aansluiten. Elke gemeente kan zelf bepalen welke percelen men af wil nemen en wat het beste moment is om over te gaan tot implementatie van het nieuwe VTH-pakket.

### **Personeel**

Vanaf medio maart 2019 gaan een drietal werkgroepen van gemeenten en ODZOB aan de slag te weten:

- De werkgroep **scope**: welke percelen gaan we in de aanbesteding uitvragen?
- De werkgroep **architectuur**: Het architectuurteam heeft als verantwoordelijkheid de samenhang tussen de functionele en technische componenten te definiëren en te bewaken en wordt gevormd door IT architecten die door de gemeenten beschikbaar zijn gesteld.
- De werkgroep **Functioneel**: waar moet de nieuwe applicatie allemaal aan voldoen; met welke systemen en applicaties die binnen de verschillende partners draaien moet er probleemloos een koppeling gemaakt kunnen worden etc.

De verwachte tijdsinvestering per deelnemer aan een werkgroep wordt tot aan de zomervakantie geschat op 1 dagdeel per week. Inzet van de gemeenten komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Inhoudelijke bijdrage door medewerkers van ODZOB komt ten laste van ODZOB.

Naast de genoemde werkgroepen willen we ook een bestuurlijke stuurgroep inrichten voor de borging vanuit de bevoegde gezagen. De bestuurlijke stuurgroep behartigt de belangen van de besturen van alle deelnemers. Het streven is een zo representatief mogelijke stuurgroep samen te stellen die beschikt over een goede 'bestuurlijke antenne'. Omdat de bestuurders niet alleen bestuurder zijn van de ODZOB, maar ook van een gemeente, is ervan uitgegaan dat zij de belangen van beide belanghebbende groepen overheidsorganisaties kennen.

Voorgesteld wordt om deze taak bij een vertegenwoordiging vanuit het AB (bij voorkeur uit verschillende regio's) te beleggen en portefeuillehouder Pieter van der Stek te vragen om als bestuurlijke trekker te fungeren.

De bestuurlijke stuurgroep zal op cruciale go/no go-momenten gevraagd worden om besluiten te nemen over strategische keuzes en documenten.

Gedurende de doorlooptijd van het project is 0,5 fte projectleider nodig en 0,2 fte projectsecretaris.

De projectleider is in de periode 15 augustus 2018 tot 1 maart 2019 om niet door de gemeente Veldhoven beschikbaar gesteld. Vanaf 1 maart 2019 tot 1 januari 2020 is dekking gevonden binnen het programma collectieve taken van de ODZOB. Vanaf 1 januari 2020 zullen deelnemers die de aanbesteding gezamenlijk doorzetten de projectleider moeten financieren. Hier staat tegenover dat de deelnemers zelf minder eigen capaciteit hoeven in te zetten voor de aanbesteding (zij worden "ontzorgd").

Tijdens de managers bijeenkomst is een verzoek aan de deelnemers gedaan om voor 1 dag per week een projectsecretaris beschikbaar te stellen gedurende de looptijd van het traject.

Vanwege het belang van dit traject wordt er vanuit de ODZOB ook een medewerker communicatie aan het projectteam toegevoegd.

### **Financiën**

In de provincie Limburg heeft een vergelijkbare procedure gelopen. Daar heeft men op basis van ervaringen geconstateerd dat bij een gezamenlijke aanbesteding iedere deelnemer 73% van de kosten bespaart die individueel gemaakt zouden moeten worden bij het voorbereiden en uitvoeren van een aanbesteding. Men heeft daarbij gerekend met een gemiddelde uitgave van € 75.000,- per deelnemende

organisatie bij een individuele aanbesteding en €20.267,00 per deelnemende organisatie bij een gezamenlijke aanbesteding. Ten aanzien van de licentiekosten gaat men in Limburg bij een gezamenlijke aanbesteding uit van een besparing van 50% ten opzichte van individuele aanbestedingen per gemeente.

Voor de eerste t/m derde fase (tot aan besluitvorming om te participeren) wordt ervan uitgegaan dat de financiële consequenties voor het traject in onze regio beperkt blijven tot eventuele inhuur van externe deskundigheid en BIZOB. ODZOB faciliteert nl. het proces door het beschikbaar stellen van inhoudelijke deskundigheid van medewerkers, een communicatieadviseur, alsmede door het beschikbaar stellen van fysieke ruimten en middelen. Van de deelnemende partners vragen we alleen inzet van uren voor de deelnemers in de verschillende werkgroepen.

In fase 4 komen hier de kosten voor de projectleider (0,5 fte) bij.

Voor fase 5 zullen de deelnemende gemeente gevraagd worden om zelf middelen te reserveren voor de investeringskosten, licentiekosten, structurele kosten en eventueel trainingskosten. Later in het proces zal hier een raming voor worden opgesteld.

Een gezamenlijke aanbesteding zorgt er natuurlijk voor dat we lagere prijzen krijgen voor de licenties die we gaan afnemen voor het VTH processysteem. Daarbij kan iedere gemeente zelf bepalen welke percelen wel/of niet van belang zijn voor de gemeente. Het volledige pakket hoeft dus niet afgenomen te worden. Er wordt vanuit gegaan dat de kosten van een nieuw VTH processysteem vermoedelijk gelijk of lager liggen dan de huidige systemen die in gebruik zijn. Dat heeft er mee te maken dat de nieuwe systemen allemaal SAAS (Software as a service) oplossingen zijn. Het beheer en onderhoud zit dan ook niet meer bij de gemeenten, maar bij de leverancier. De kosten zullen vermoedelijk verschuiven van investering (met kapitaallasten) naar exploitatie (licentiekosten).

#### **Vervolg/communicatie**

Tijdens de OGP- en de AB/DB-vergaderingen in 2019 zal de voortgang van dit project op de agenda worden gezet.

#### **Bijlagen**

-